

Stockholm 12 april 1995

Konstitutionsutskottet
Riksdagen
Stockholm

Granskning av utrikeshandelsminister Mats Hellström för diskriminering av vissa partier

Efter klartecken från utrikeshandelsminister Hellström har KMI brevledes erbjudit s, m, fp och c att utse nya representanter till den rådgivande nämnden för krigsmaterielexport. Men varken mp, v eller KDS har fått något sådant erbjudande. Detta är mycket anmärkningsvärt. Den rådgivande nämnden bildades 1985 för att avlasta utrikesnämnden från vapenexportfrågor och de båda nämnderna har alltid haft samma sammansättning.

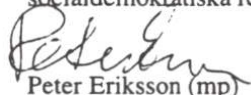
När utrikesnämnden hösten 1994 breddades till att omfatta samtliga riksdagspartier, borde en självklar följdåtgärd vara att alla partier också skulle erbjudas en plats i den rådgivande nämnden.

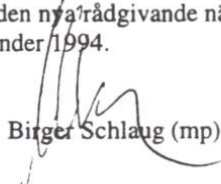
Enligt uppgift i massmedia (Svenska Freds, DN debatt 2 april) har KMI föreslagit regeringen att "ytterlighetspartierna" inte skall vara med i den rådgivande nämnden för krigsmaterielexport. I en pm från 8 dec 1994 skrev t.f. Krigsmaterielinspektör Dennis Harlin: I de grannliga överväganden som ligger till grund för nämndens ställningstaganden torde de aktuella ytterlighetspartierna inte ha mycket att tillföra. KMI:s argument för att utesluta vissa ytterlighetspartier var, enligt debattartikeln, att "den konsensusprincip som rått i rådslagen inte längre kan upprätthållas om ytterlighetspartier tillåts representeras i nämnden". Utrikeshandelsminister Mats Hellström har deklarerat att han inte delar KMI:s karaktärisering av vissa riksdagspartier och att han i ett senare skede vill bredda nämnden. Hellströms uttalande torde dock innebära att vissa riksdagspartier på ett godtyckligt sätt diskrimineras under en period (ovisst hur länge) och att dessa partier under denna tid mister möjligheter till både insyn och påverkan.

Miljöpartiet vill att KU granskar:

1. hur beslutet om att endast erbjuda några av riksdagspartierna att föreslå kandidater till den rådgivande nämnden vuxit fram,
2. om inte regeringen efter breddningen av utrikesnämnden borde ha låtit samtliga riksdagspartier utse kandidater till den rådgivande nämnden,
3. om statsrådet Hellström begått något konstitutionellt fel och om han brutit mot etablerade parlamentariska principer då han, åtminstone i ett första skede, fallit till föga för KMI:s försök att utesluta vissa riksdagspartier i nämnden.

För att underlätta granskningen vill vi att KU begär in samtliga handlingar i regeringskansliet och KMI som berör frågan om den nya rådgivande nämnden från det att den socialdemokratiska regeringen tillträtt under 1994.

Peter Eriksson (mp)

Birger Schlaug (mp)